

NOBILISS: & AMPLISS: DOMINO, D. ARCHIBALDO CAMBELLO, Argatheliæ Marchioni,

Kinteræ Comiti, Cambellæ & Lornæ Dynastæ, Insularum Æbudarum
Justitiario, Regi a sanctioribus Consiliis, &c.

Adolescentes Magisterii Candati hæc Theses Philosophicas, quas Deo propitio ad diem

JACOBI Regis Auditorio pro virili propugnabunt, Præside DUNCANO FOR RESTERO, D.C.Q.

Alexander Narnius.
Andreas Keirius.
Andreas Keltæus.
Andreas Rhetorfortis.
Archibaldus Robertonus.
Gavinus Loudonus.

Georgius Oliphantus.
Georgius Pringleus.
Georgius Sinclairius.
Gulielmus Caldervodius.
Gulielmus Crichtonus.
Gulielmus Dickæus.

Gulielmus Duglassius.
Gulielmus Eccles.
Gulielmus Jacchæus.
Gulielmus Peirsonus.
Henricus Moravius.
Hieronymus Hendersonus.

Hugo Scotus.
Jacobus Nasmethius.
Jacobus Stuartus.
Joannes Andersonus.
Joannes Cragingetus.
Joannes Flaminius.

Joannes Hammiltonus.
Joannes Jultus.
Joannes Kerus.
Joannes Lauderus.
Joannes Scotus.
Joannes Taliferreus.

Lodovicus Laufonus.
Ricardus Calendarius.
Robertus Flaminius.

Julii 1649. in publico Academiæ

THESES LOGICÆ.

On fine admiratione quadam intruimus, nonnullos, alsoquin satis ingeniosos, qui hoc tanquam absurdum concipiunt; ut Logica simul sit Ars & Habisus Instrumentarius, id est (ut illi volunt) simul causa principalis & instrumentalis. Quasi vero habiūs qui dicuntur Principales omnes non effient cause instrumentales, nempe intellectus & anima rationalis.

2. Ad Universale requiritur non solum ut sit unum, & commune multis: sed etiam ut sit in multis multiplicabile, idque eadem ratione.

3. Datur aliqua unitas ex parte objecti, non realis, intrinseca tamen; qua provenit ab actione Intellectus præscidente naturam ab inferioribus. Et hoc est propria universalis unitas.

4. Unitas hæc, a qua resultat aptitudo ad plura, differt ab unitate formalis & essentialiter: sicut etiam unitas formalis & essentialiter differt ab unitate numerica. Tamen unitas formalis nec ab unitate numerica, nec ab unitate precisionis, ullo modo realiter differt, aut ex natura rei: sed ad summum virtualiter seu fundamentaliter.

5. Aptitudo ad plura (que fere est forma universalis) communiter ab omnibus dicitur Potentia Logica: dicitur præterea a quibusdam Non-repugnantia: sed magis verisimile est non repugnantiam hanc consequi ad potentiam Logican, tanquam ad aliquid ab-solutum & positivum. Proinde diminuta nimis est divisio illa entis rationis qua recepta est, in Relationem, Negationem, & Privationem. Nam nullo ex his modis concipi debet potentia Logica.

6. Licet per Aptitudinem ad plura, natura evadat universalis, ipsa tamen hæc aptitudo singularis est: & proinde Universalitas semper est aliquid singulare & unum numerice.

7. Nominales & quicunque eorum sententiam postliminio in scholam introducere volunt, nunquam possunt explicare hoc; quomodo idem altius intellectus representet plura particularia ut similia, nec tamen ex parte objecti istius altius detur illa unitas. Nimirum subtilitas videtur ut dicamus nos posse concipere plura ut similia, nisi uniam ea in conceptu, in eo in quo sunt similia: & sic in esse representato & objectivè erunt aliquid unum.

8. Universale est essentialiter universale, accidentaliter tamen genus; imo etiam & individuum sub genere.

9. Poteſt aliquid esse, vel Genus vel Species, idque essentialiter, quod tamen est ens rationis non commune, sed plane singulare. Quod enim Genus vel Species formaliter sumpta sint notiones communes, non minus iis est accidentale, quam animali ut sit genus, aut homini ut sit species.

10. Species qua definitur est essentialiter species: tamen cum definitur sit species accidentaliter.

11. Non omnis Substantia est vel Prima vel Secunda: & omnis Substantia qua predicable est de primâ, est in categoria substantia: nec omnis substantia universalis dicenda est substantia secunda.

12. Relatio qua est genus summum in categoria relatorum refertur ad alind, scilicet quod modo quantitas qua est genus summum in categoria quantitatis equalis est vel inqualis.

13. Relatio nullam realem compositionem facit, sicut cum fundamento ita neque cum subiecto.

14. Qui dicunt universale nihil aliud esse quam omnia singularia prout in perfecta Inductione continentur, necessario debent admittere, in Inductione, idem probari per idem: quia non est legitima probatio.

15. Syllogismus prout consideratur in Prioribus Analyticis, non abstrahit ab omni materia: non enim abstrahit a materia vera: sed abstrahit sicutum a particulari materia conditione, Necessaria nempe & Probabilis.

16. Scire est cognoscere rem per causam &c. unde plane sequitur de iis qua sunt in potestate nostra, nullam scientiam ex mente Aristotelis dare posse.

17. Cum incertitudo quadam essentialiter annexa sit assensu opinionis, oportet hoc totum imputare voluntati, quod quis (sicut saper uero venit) aque firmiter opinioni sua adhescat, ac si haberet demonstrationem.

18. Datur Syllogismus nullatenus peccans, sive in materia sive in forma, qui tamen Sophisticus est.

19. Omnis legitimus syllogismus vel est necessarius vel probabilis, non ideo tamen omnis est vel Demonstrativus vel Dialecticus.

THESES ETHICÆ.

20. Otest esse Vir bonus, imo & bonus Pater familias, qui Civis bonus non est: imo & potest accidere, ut detur talis civitas, in qua, qui est bonus civis, non sit bonus vir.

21. Sicut officium est Intellectus, non assensum, sed disensum prabere propositioni falsa: ita Voluntatis est; malum non velle, sed aversari, neque tamen propere eodem modo determinatur ad bonum, sicut intellectus ad verum.

22. Qui negat homini libertatem voluntatis circa bonum propositum ut non necessarium, plane tollit hominem de homine.

23. Voluntas non semper ex ratione agit, nunquam tamen sine ratione agit.

24. Nemo potest perturbationes suas penitus evellere; imo neq; expediret hoc posse.

25. Poteſt esse causa moralis per se qua Physica non est causa nisi per accidentem. Hoc modo qui consilium dedit pravum, aut qui malum aliquod non impedivit tum cum tenebatur & poterat, vere & per se dicitur causa malis istius moraliter, quamvis non sit causa Physica revera illud producens.

Edinburgi, Excudebat Gideon Lithgo, Academiæ Edinburgene Typographus. 1649.

THESES PHYSICÆ.

26. Vamvis non soleamus dicere, quod plures sint Scientia Physica, certum tamen est illam totalem scientiam confari ex pluribus scientiis specie inter se distinctis; imo tot esse specie distinctas scientias, quod sunt diversa conclusiones in ea demonstrata.

27. Qui materia fecunditatem aliquam tribunt, & dicunt formas in ea tanquam seminario latere, qua postea virtute activa causa agentis evocantur, id est, ut illi volunt, educuntur e potentia materia, nolint velint in Anaxagoræ taylorum relata buntur. Sed forsitan novaturientes hoc pro absurdo non putant.

28. Sicut repugnat ut omne factibile a Deo simul fiat, propere quod hoc importet omnipotentiam exhaustum iri: similiter etiam repugnat ut fiat aliquid actu & categorice infinitum, sive extensive, sive intensive, sive quoad numerum.

29. Res eadem plane est, & Actio & Pazio, sicut eadem est via Edinburgo Letham, & Letha Edinburgum.

30. Datur tamen quadam actio, quam nulla comitur passio.

31. Tempus est ens reale: nulla tamen ejus particularia realiter existit.

32. Deserimus sententiam Aristotelis (si modo fas sit credere eam fuisse ejus sententiam) qui dicit gravia & levia non a propriis formis, sed a generante moveri.

33. Mistio per minutum partium inter se applicationem & confusionem procuratur: atque eo faciliter & magis feliciter absolvitur Mistio quo partes mistiles minutiores sunt.

34. Ipsa tamen forma mistionis est aliquid nobilium & perfectius formis mistilium, & materiam mistilium informat non expellendo priores formas, sed deturbando eas formas ex officio quod prius exercebant (n) ultimò informandi.

35. Corpus vivens toto vita sua tempore est idem numero, licet partes ejus sint in perpetuo fluxu: imo tantum abest ut expiratio partium minutiarum qua per calorem extrudantur, unitatem numericam compoſiti tollat; ut salva manente unitate numericâ posset auferri partes majores v: g: integrâ membra in animalibus.

36. Quod quadam generatio fiat successiva & continua, sine hystatione defendimus. Ido volvum hoc non tantum intelligi de adgeneratione partium viventis per nutritiōnem, sed etiam de quadam generatione totali.

37. Intellectus exercet quadam operationes sine dependentia a voluntate, & eatenus non subest ejus dominio: voluntas tamen ne unam quidem operationem exercere potest sine dependentia ab intellectu.

38. Actio illa quam solent Philosophi morales vocare velleitatem, proprie loquendo non est alio voluntatis pro tali tempore existens: sed potius quadam dispositio voluntatis, vel alio non existens, sed sub conditione existit: qua tamen nunquam existit nisi post tali conditione.

39. In hoc humani ingenii imbecillitas se prodit, quod non possit conciliare libertatem agendi in homine cum decretis Dei absolutis. Multis (fateor) hanc provinciam in se suscepimus: sed magis feliciter proficiunt qui cum Apostolo dicunt, O altitudo!

40. Qua vulgo de Intellectu Agente Philosophantur & incerta sunt & incepta.

THESES METAPHYSICÆ.

41. Nequaens, quod est subiectum Metaphysica, est idem quod Ens immateriale: nimirum (ut vocant) per indifferentiam, non autem per repugnantiam.

42. Videntur velle famosum aliquod paradoxum defendere, quid dicunt Unum, Verum, Bonum, ens nihil tuperadclere, sed potius aliquid ei detrahere. caveant, quiso, ne sibi ipsis detrahant, amo philosophiam novam, sed non quia nova est.

43. Veritas Metaphysica compotibilis est cum falsitate Logica imo etiam & Ethica.

44. Salvo aliorum communi iudicio (quod nos semper venerabimur) dicimus existentiam ab essentia ne quidem ratione differre, nisi intelligas rationem ratiocinatorem.

45. Nec tamen ex hoc sequitur quod actu existere sit de essentia alicujus creature.

46. Dantur veritates lumine naturali de Deo cognoscibiles, idque Demonstrative.

47. Non probamus itaque eorum sententiam, qui (Metaphysica hostes) omnes hujusmodi veritates ad Theologiam volunt proprie spectare. Theologus quidem easdem veritates debet considerare, sed non sub eadem ratione, nempe debet eas considerare, sed non prout lumine naturis innotescunt, sive prout creduntur non demonstrantur.

48. Subsistentia, nisi per independentiam, anobis explicari non potest: non tamen prout consistit in negatione.

49. Frivolum est illud Thomæ, quod Angelus sit in loco solum per operationem (nimirum transuentem) quasi uero Angelus non possit de loco in locum moveri, & interea nullam aliam operationem exercere.

50. Angelus descendens de caelo in terram, movetur continue, nec potest in instanti distantiis istam perlustrare.

THESES ASTRONOMICÆ.

51. Ropici singulis annis non describuntur a centro Solis in eodem loco.

52. Quod stellata noctis claritas major sit tempore brumali, causa non est major ipsius medii claritas: sed potius maiores in medio tenebre.

53. Sphericum luminosum illuminat sphericu opaci equalis medietatem præcise, & opacum illud jacit umbram cylindricam: non tamen in immensum eam jacit.

54. Qui degunt sub equinoctiali, neutrum polorum cernere possunt: & mirum est quod nonnulli negent hoc, tanquam rationis non consentaneum.

55. Quorum punctum verticale existit præcise in altero Polorum, si non habent diem aequalem nocti: id est non habent diem per sex monses.